

قانون تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی

کشور

د- یک عضو از کمیسیون فرهنگی به پیشنهاد آن کمیسیون و تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر؛

ه- رئیس کتابخانه ملی ایران؛

و- پنج نفر از صاحب‌نظران و شخصیت‌های علمی فرهنگی کشور که حداقل دو نفر آنان را بانوان تشکیل دهند به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حکم رئیس جمهور برای مدت چهارسال انتخاب می‌شوند که یک نفر از آنان به انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان دبیرکل هیأت امنا مسئولیت اداره امور دبیرخانه را به عهده خواهد داشت.

ماده ۳- وظایف و اختیارات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور به شرح زیر می‌باشد:

الف- برنامه‌ریزی به منظور تأسیس، ساخت، تجهیز و توسعه و نظارت بر فعالیت کتابخانه‌های عمومی کشور؛
ب- تصویب دستورالعمل‌های لازم برای حمایت و نظارت بر ارائه خدمات کتابخانه‌های عمومی بخش خصوصی؛

ج- بررسی گزارش‌ها در خصوص وضعیت کتابخانه‌های عمومی کشور و اتخاذ تصمیمات لازم؛

د- بررسی و تصویب بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مورد نیاز در زمینه‌های اداری، مالی، جذب و نگهداری

لایحه شماره ۲۵۸۸۲/۳۶۳۰۲ مورخ ۱۳۸۱/۷/۲۸ دولت در مورد تأسیس و نحوه اداره کتابخانه‌های عمومی در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.^۱

ماده ۱- تأسیس، ساخت، تجهیز و بازسازی، توسعه، مدیریت، نظارت و سایر امور کتابخانه‌های عمومی در سراسر کشور به موجب این قانون انجام می‌شود.

ماده ۲- به منظور ایفای وظایف مندرج در این قانون، هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

الف- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیأت امنا)؛

ب- رئیس شورای عالی استان‌ها؛

ج- معاون ذیربط از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛

۱. قوه قضائیه. روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران. چهارشنبه بیست‌وششم فروردین ماه ۱۳۸۳. سال شصت، شماره ۱۷۲۱۹.

نیروی انسانی، امور مربوط به اخذ درآمدها و کمک‌ها و نحوه هزینه کردن، تأمین کتاب و سایر منابع کتابخانه‌ای و تجهیزات، مبادلات با سایر مراکز فرهنگی و کتابخانه‌ها، عضوگیری، امانت دادن کتاب، تشکیل انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی استان، شهرستان، بخش، شهر و روستا و هدایت فعالیت‌های آنها؛

ه - تعیین معیارها و سرانه‌های مربوط به امور مختلف کتابخانه‌های عمومی و شاخص‌های لازم برای درجه بندی آنها؛

و - بررسی و توصیف شرح وظایف، تشکیلات، ساختار، نحوه تأمین نیروی انسانی، ضوابط و مقررات مورد نیاز برای امور مالی و اداری دبیرخانه هیأت امناء و سایر موارد مرتبط با مأموریت‌های آن؛

ز - برنامه‌ریزی برای استفاده از امکانات کتابخانه‌ها در زمینه فعالیت‌های فرهنگی و هنری؛

ح - برنامه‌ریزی برای استفاده نایبانیان از امکانات کتابخانه‌های عمومی.

تبصره - کلیه مصوبات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور با تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دارای اعتبار بوده و از طریق دبیرکل هیأت مذکور ابلاغ می‌شود.

ماده ۴ - به منظور حسن اجرای وظایف مندرج در ماده (۳) این قانون، تهیه گزارش‌های مورد نیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روش‌های هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم براساس سیاست‌های مصوب هیأت امناء و نظارت و پیگیری مصوبات، دبیرخانه هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور زیر نظر رئیس هیأت امناء تشکیل می‌گردد.

تبصره - دبیرکل مسئولیت اداره کلیه امور دبیرخانه و اجرای وظایف مندرج در این قانون و تهیه گزارش‌های مورد نیاز از وضعیت کتابخانه‌ها، اتخاذ روش‌های هماهنگ و استاندارد، تهیه طرح‌ها و برنامه‌های لازم براساس سیاست‌های مصوب هیأت امناء و نظارت و پیگیری مصوبات را برعهده دارد.

ماده ۵ - منابع مالی برای اداره امور دبیرخانه هیأت امناء انجمن‌ها و کتابخانه‌های عمومی به شرح زیر است:

الف - کمک‌های دولت در بودجه سالیانه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛

ب - درآمدهای حاصله موضوع ماده (۶) این قانون؛

ج - هدایا و کمک‌های مردمی سازمان‌ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش خصوصی و مجامع بین‌المللی؛

د - موقوفات؛

ه - درآمدهای اختصاصی انجمن‌ها و کتابخانه‌های عمومی از محل انجام فعالیت‌های فرهنگی آموزشی مرتبط و دریافت حق عضویت.

تبصره - دولت می‌تواند اعتبارات تخصیصی خود را برای نیل به حداقل سرانه‌ها و معیارهای قابل قبول در بودجه‌های سنواتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیش‌بینی نماید.

ماده ۶ - شهرداری‌ها مکلفند همه ساله حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از درآمدهای خود را به منظور اداره امور کتابخانه‌ها در اختیار انجمن‌های کتابخانه‌های عمومی شهر مربوطه قرار دهند.

ماده ۷- به منظور تشکیل انجمن های کتابخانه های عمومی استان و ایجاد هماهنگی و بررسی و پیشنهاد برنامه و بودجه، عملکرد و تراز مالی سالانه آنها به هیأت امنای و نیز حل و فصل مسائل و مشکلات انجمن های مذکور، انجمن کتابخانه های عمومی استان با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف- استاندار (رئیس انجمن استان) ؛

ب- مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان (دبیر انجمن) ؛

ج- رئیس سازمان آموزش و پرورش استان ؛

د- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ؛

ه- رئیس شورای اسلامی استان ؛

و- چهار نفر از شخصیت های حقیقی یا حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانوان باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیأت امنا .

ماده ۸- ترکیب اعضای شهرستان به شرح زیر می باشد:

الف- فرماندار (رئیس انجمن) ؛

ب- رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان (دبیر انجمن) ؛

ج- شهردار شهر مرکز شهرستان ؛

د- رئیس شورای اسلامی شهرستان ؛

ه- پنج نفر از اشخاص حقیقی و حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانوان باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیأت امنا .

ماده ۹- وظایف انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان عبارتند از:

الف- مطالعه، بررسی و تدوین برنامه و بودجه سالانه جاری و عمرانی کتابخانه های تحت پوشش و ارائه آن به انجمن استان ؛

ب- همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه های دولتی در زمینه ساخت، تجهیز، تکمیل و بازسازی کتابخانه ها ؛

ج- جذب، نگهداری و انجام سایر امور اداری مربوط به نیروی انسانی شاغل در کتابخانه های تحت پوشش ؛

د- تشویق به اهدای زمین، کتاب و سایر کمک های نقدی و غیرنقدی به کتابخانه ها ؛

ه- افتتاح حساب مخصوص در یکی از بانک های دولتی در محل، برای نگهداری وجوه حاصل شده از محل کمک ها و درآمدها ؛

و- تهیه و نگهداری دفاتر قانونی و انجام امور دریافت و پرداخت و امور مالی و واریز کمک های نقدی و تقویم و نگهداری کمک های غیرنقدی ؛

ز- تهیه و ارسال گزارش عملکرد و تراز مالی سالانه انجمن در پایان هر سال جهت بررسی به انجمن کتابخانه های عمومی استان.

ماده ۱۰- انجمن کتابخانه های عمومی استان با تصویب هیأت امنا می تواند در بخش ها، شهرها و روستاهایی که دارای شرایط لازم هستند نسبت به تشکیل انجمن کتابخانه های عمومی بخش، شهر و روستا اقدام نماید.

تبصره- وظایف انجمن های کتابخانه های عمومی بخش، شهر و روستا در چارچوب وظایف انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان و ترکیب انجمن های مذکور با لحاظ نوع اعضای انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان به موجب دستورالعملی است که به تصویب هیأت امنا می رسد.

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است فضاهای مورد نیاز کتابخانه‌های عمومی را که براساس معیارهای مذکور در بند (ه) ماده (۳) این قانون تعیین می‌شود در طرح‌های توسعه منظور نموده و مشاورین طرف قرارداد خود را ملزم به رعایت آنها نماید.

ماده ۱۳- نحوه رسمیت یافتن جلسات و حدنصاب آرا لازم برای اخذ تصمیمات هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی استان، شهرستان، بخش، شهر و روستا در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد.

ماده ۱۴- آیین‌نامه اجرایی این قانون توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و حداکثر ظرف مدت سه ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵- قانون تأسیس کتابخانه عمومی در تمام شهرها مصوب ۱۳۴۴/۱۰/۲ و اصلاحات بعدی و سایر قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد. قانون فوق مشتمل بر پانزده ماده و هشت تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

ماده ۱۱- تکلیف مالکیت اموال منقول و غیرمنقول دولتی کتابخانه‌های عمومی و امور اداری، مالی و استخدامی آنها در آیین‌نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، لکن کمک‌ها و منابع نقدی و غیرنقدی اهدایی اختصاص داده شده به انجمن در حکم دارایی و اموال انجمن محسوب و در چارچوب ضوابط مصوب هیأت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور و طبق نظر اهداکننده استفاده و هزینه می‌شود.

تبصره ۱- کتابخانه‌های عمومی به عنوان نهاد عمومی غیردولتی از استقلال مالی برخوردار بوده و هیأت امنای انجمن‌ها و دبیرخانه‌های آنها از ارکان آن محسوب می‌شوند.

تبصره ۲- کتابخانه ملی، کتابخانه‌های استان قدس رضوی (ع)، حضرت معصومه سلام الله علیها، حضرت عبدالعظیم (ع)، احمد بن موسی (ع)، کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی و کتابخانه مجلس شورای اسلامی تابع ضوابط و مقررات مربوط به خود و کتابخانه‌های وقفی تابع وقفنامه می‌باشند.

تبصره ۳- کتابخانه‌های خصوصی اشخاص که با حفظ مالکیت خود و بدون وقف نمودن، آن را مورد استفاده عمومی قرار داده یا خواهند داد از شمول حکم این ماده خارج است.

ماده ۱۲- شهرداری‌ها می‌توانند مقدار مناسب از اراضی متعلق به خود را برای ساختمان کتابخانه‌های عمومی براساس طرح‌های توسعه شهری به صورت بلاعوض در اختیار انجمن کتابخانه‌ها قرار دهند. مؤسسات و شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت نیز مجازند زمین و ابنیه مورد نیاز را برای ساختن کتابخانه عمومی به صورت بلاعوض واگذار نمایند.